

MATRAH ARTIRIMI VE KAYITLARIN DÜZELTİLMESİ

AYSEL KELEŞ

*AS/Nexia Türkiye Vergi Ortağı
Yeminli Mali Müşavir*

MATRAH ARTIRIMI NEDİR?

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ilgili yıllar beyan ettikleri matrahlarını/vergilerini/gayrisafi tutarlarını **02 MAYIS 2011** tarihine kadar kanunda belirlenmiş oranlarda arttırlarsa, anılan yıllar için matrah artırımını yapılan vergiler açısından inceleme ve tarhiyat yapılamayacaktır.
- Artırımında bulunulmayan yıllar, dönemler ve vergiler için idarenin inceleme hakkı bulunmaktadır.
- Matrah artırımını, 2006, 2007, 2008 ve 2009 yılları için yapılabilmektedir.

HANGİ VERGİLERDE MATRAH ARTIRIMINA GİDİLEBİLİR?

- Gelir vergisi matrahları
- Kurumlar vergisi matrahları
- Katma Değer Vergisi matrahları
- Gelir Vergisi tevkifat matrahları
  - Personel ücretlerinden ödenen gelir vergisi kesintileri
  - Serbest meslek faaliyetlerinden dolayı ödenen gelir vergisi kesintileri
  - Yıllara sari inşaat işleri dolayısıyla ödenen gelir vergisi kesintileri
  - Gayrimenkul sermaye iradı kesintileri
  - Zirai mahsul ve hizmetlerden yapılan vergi kesintileri
  - Esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemelerden yapılan vergi kesintileri

HANGİ VERGİLERDE MATRAH ARTIRIMINA GİDİLEBİLİR?

- Kurumlar Vergisi tevkifat matrahları
  - Yıllara sari inşaat işi yapan kurumlardan yapılan vergi kesintileri
  - Kooperatiflere ait taşınmazların kiralanması karşılığında bunlara yapılan kira ödemesi kesintileri
  - Yıllara sari inşaat işi yapan dar mükellef kurumlardan yapılan vergi kesintileri

Yıllık Gelir Ve Kurumlar Vergisi Matrahı Artırımları:

Yıllık gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ilgili yıllar beyanlarını **02 MAYIS 2011** tarihine kadar aşağıda belirlenmiş oranlarda arttırlırsa, anılan yıllar için bu vergiler açısından inceleme ve tarhiyat yapılamayacaktır.

YILLAR	Artırım Oranı (%)
2006	30
2007	25
2008	20
2009	15

- Arttırılacak matrahlar; üzerinden **% 20 oranıyla vergi hesaplanacaktır.**
- Ancak; arttırmada bulunulan yıla ilişkin yıllık beyannameler kanuni sürelerinde verilmiş ve tahakkuk eden vergiler zamanında ödenmişse,
- Ayrıca bu vergi türleri açısından Kanunun kesinleşmiş alacakların yeniden yapılandırılması ve dava veya uzlaşma safhasındaki alacaklarla ilgili hükümlerinden faydalanılmamışsa vergi oranı **% 15 olarak dikkate alınacaktır.**
- Arttırılacak matrahlar kanunda belirtilen asgari matrahlardan az olamayacaktır.
- İlgili yılda zarar beyan edilmiş yada sair nedenlerle matrah oluşmamışsa asgari matrahlar dikkate alınacaktır.

Kurumlar Vergisi Mükelleflerinde Asgari Matrahlara Göre Ödenecek Kurumlar Vergisi

Kurumlar Vergisi Mükelleflerinde Asgari Matrahlara Göre Ödenecek Kurumlar Vergisi

YILLAR	Asgari Matrah artırım	% 20 Oranıyla Ödenecek Vergi	% 15 Oranıyla Ödenecek Vergi
2006	19.110,00	3.822,00	2.866,50
2007	20.650,00	4.130,00	3.097,50
2008	22.440,00	4.488,00	3.366,00
2009	24.460,00	4.892,00	3.669,00
TOPLAM:	86.660,00	17.332,00	12.999,00

Gelir Vergisi Mükelleflerinde Asgari Matrahlara Göre Ödenecek Gelir Vergisi

Bilanço Usulüne Göre Defter Tutan Gelir Vergisi Mükelleflerinde (Serbest Meslek Erbabı Dahil) Asgari Matrahlara Göre Ödenecek Gelir Vergisi

YILLAR	Asgari Matrah Artırımı	% 20 Oranıyla Ödenecek Vergi	% 15 Oranıyla Ödenecek Vergi
2006	9.550,00	1.910,00	1.432,50
2007	10.320,00	2.064,00	1.548,00
2008	11.220,00	2.244,00	1.683,00
2009	12.230,00	2.446,00	1.834,50
TOPLAM:	43.320,00	8.664,00	6.498,00

Geliri Sadece GMSİ olanlarda Asgari Matrahlara Göre Ödenecek Gelir Vergisi

Beyana Tabi Geliri Sadece Gayrimenkul Sermaye İradı (Kira Geliri) Olanlarda Asgari Matrahlara Göre Ödenecek Gelir Vergisi

YILLAR	Asgari Matrah Artırımı	% 20 Oranıyla Ödenecek Vergi	% 15 Oranıyla Ödenecek Vergi
2006	1.910,00	382,00	286,50
2007	2.064,00	412,80	309,60
2008	2.244,00	448,80	336,60
2009	2.446,00	489,20	366,90
TOPLAM	8.664,00	1.732,80	1.299,60

- Geliri, karpayı, alacak faizi gibi menkul sermaye iradı ise işletme hesabına göre defter tutanlar için belirlenen asgari hadlerden aşağı matrah dikkate alınamayacaktır.
- İşe başlama yada bırakma gibi nedenlerle kıst dönem faaliyette bulunanlar için yukarıda belirtilen asgari matrahları ay kesirleri tam sayılmak suretiyle dikkate alınacaktır.
- Stopaja tabi yatırım indiriminden yararlanmış olan kurumlar vergisi mükelleflerinin kurumlar vergisi matrahlarının yanı sıra ilgili yılda beyan ettikleri yatırım indirimi stopajı tutarlarını da (burada matrah değil vergi tutarı arttırılacaktır) yıllar itibariyle 2006 yılı için % 30, 2007 yılı için % 25, 2008 yılı için % 20 ve 2009 yılı için % 15 arttırmaları şarttır.
- İlgili yıla ilişkin yatırım indirimi tevkifatı beyan edilmemişse bu tevkifat matrahları, kurumlar vergisi mükellefleri için belirlenen asgari matrahların % 50'sinden az olmamak üzere gerçek tutarlarıyla beyan edilecek ve üzerinden % 15 oranıyla vergi hesaplanacaktır.
- Yatırım indiriminden yararlanan yılda kurumlar vergisi matrahı oluşmamışsa, yatırım indirimi matrah artışının yanı sıra asgari matrahlar üzerinden kurumlar vergisi matrahı artışının da yapılması şarttır.

Matrah artırımını yapılırken geçmiş yıllar zararına dikkat!

- Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların % 50'si, **2010 ve izleyen yıllar** karlarından mahsup edilemeyecektir. Bu nedenle matrah artırımını yapılan yıllardan kalan geçmiş yıl zarar tutarları dikkate alınarak matrah artırımına gidilmelidir.
- ÖRNEK: (A) AŞ'nin 2009 yılı mali zararı 1.000.000 TL ise, bu yıllla ilgili matrah artırımında bulunulduğunda, bu zararın 500.000 TL lık kısmının 2010 ve sonraki yıllar kazançlarından mahsup edilmesi imkanı ortadan kalkacaktır.

Katma Değer Vergisi Matrah Artırımı :

- KDV mükellefleri yıllar itibariyle beyannamelerinde yer alan “hesaplanan KDV” toplamı üzerinden aşağıdaki oranlarda artış yaparlarsa anılan yıllara yönelik olarak KDV incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

YILLAR	Artırım Oranı (%)
2006	3
2007	2,5
2008	2
2009	1,5

- Artış, matrah üzerinden değil **hesaplanan KDV** üzerinden yapılacaktır.
- Aylık olarak artış söz konusu olmayıp ilgili yılın tamamı dikkate alınarak arttırılacak vergi hesaplanacaktır.
- Hesaplama sırasında; ihraç kayıtlı ve dahil işleme belgesi kapsamındaki tecil – terkin kapsamından yararlanan teslimlerle ilgili hesaplanan ve tecil edilen vergiler, hesaplanan vergiden düşülecektir.
- Mükellefin ilgili yıldaki beyanlarında istisna veya sair nedenlerle hesaplanan KDV oluşmuyorsa, yada sadece tecil-terkinli KDV söz konusu ise, KDV artışı gelir ve kurumlar vergisi matrah artışına esas tutarlar üzerinden % 18 oranıyla hesaplanacaktır. Ancak, bu durumda ayrıca yıllık gelir yada kurumlar vergisi matrahı artırımı yapılması da şarttır.
- KDV artırımını yapılması, KDV incelemesi ve tarhiyatı yapılmasını engellemekle birlikte; sonraki döneme devreden KDV ve iade işlemleri nedeniyle inceleme yapılabilecektir.

ÖRNEK: (V) Ltd. Şti. 2009 yılı için KDV artırımında bulunmuş olup, 2009 yılı Aralık ayı KDV beyannamesinde sonraki döneme devreden KDV tutarı 100.000 TL dır.

Artış yapılsa bile 2009 yılı hesapları incelenerek, 2009 yılı KDV indirimlerinin 100.000 TL lık kısmı reddedilebilir. Bu durumda 2010 yılına devreden KDV kalmayacağından, 2010 yılı vergilendirme dönemlerinde cezalı tarhiyat sözkonusu olabilecektir.

Stopaj (Tevkifat) Artırımları:

Aşağıdaki ödemelerle ilgili stopaj (tevkifat) artırımını yapılabilecektir:

- Ücret ödemeleri,
- Serbest meslek kazancı elde eden gerçek kişilere yapılan ödemeler,
- Gayrimenkul sermaye iradı (kira) elde edenlere (yabancı kurumlara ödenenler hariç) yapılan ödemeler,
- Yıllara sari inşaat taahhüt işleri yapanlara yapılan ödemeler,
- Çiftçilerden alınan zirai mahsuller ve hizmetlerle ilgili ödemeler,
- Vergiden muaf esnaftan yapılan alışlarla ilgili ödemeler,

Artışı yapılan tevkifat türü ile ilgili olarak anılan yıla inceleme ve tarhiyat söz konusu olamayacaktır.

Ücret Stopajı Artırımları:

Özellikle kayıt ve beyan dışı ücret ödemeleri yapan işverenleri ilgilendiren bu düzenlemede, ilgili yıla ait muhtasar beyannamelerde yer alan gayrisafi ücret ödemeleri toplamı üzerinden aşağıdaki oranlarda artış yapılması durumunda, söz konusu yıllara yönelik ücret stopajı incelemesi ve tarhiyatı söz konusu olamayacaktır.

YILLAR	Artırım Oranı (%)
2006	5
2007	4
2008	3
2009	2

Gerçek Kişilere Yapılan Serbest Meslek Ödemesi Stopajı Artırımları

- Bu kapsamda yapılacak stopaj artışında, ilgili yıl muhtasar beyannamelerinde bu stopaj türünde beyan edilmiş gayrisafi tutarların toplamı üzerinden aşağıdaki oranlarla artış yapılacaktır.

YILLAR	Artırım Oranı (%)
2006	5
2007	4
2008	3
2009	2

Anılan yılda bu kapsamda beyan yoksa, bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için geçerli olan asgari matrah tutarlarının yarısı üzerinden %15 oranıyla artış hesaplanır.

Yabancı kurumlara serbest meslek kazancı çerçevesinde yapılan ödemelerle ilgili yapılması gereken stopaj bu kapsama girmemektedir.

Gayrimenkul Sermaye İradı (Kira) Elde Edenlere Ödemelerle İlgili Stopaj Artışı:

- Bu kapsamda yapılacak stopaj artışında, ilgili yıl muhtasar beyannamelerinde bu stopaj türünde beyan edilmiş **gayrisafi tutarların toplamı** üzerinden aşağıdaki oranlarla artış yapılacaktır:

YILLAR	Artırım Oranı (%)
2006	5
2007	4
2008	3
2009	2

- Anılan yılda bu kapsamda beyan yoksa, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan gelir vergisi mükelleflerindeki matrah artışında geçerli asgari matrah tutarının üzerinden %15 oranıyla artış hesaplanır.

Yıllara Sari İnşaat Taahhüt İşleri Yapanlara Ödemelerle İlgili Stopaj Artışı:

- İnşaat taahhüt işi yapan yabancı veya Türk kurumlarına yapılacak ödemeler de; ilgili yıl muhtasar beyannamelerinde bu stopaj türünde beyan edilmiş **gayrisafi tutarların toplamı** üzerinden aşağıdaki oranlarla artış yapılacaktır:

YILLAR	Artırım Oranı (%)
2006	1
2007	1
2008	1
2009	1

- Anılan yılda bu kapsamda beyan yoksa, bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için geçerli olan asgari matrah tutarları üzerinden % 3 oranıyla artış hesaplanır.

Matrah ve Vergi Artırımı İle İlgili Ortak Hususlar:

- Matrah artırımı için NİSAN AYI sonuna kadar **(02 MAYIS 2011)** Vergi Dairesine müracaat edilmelidir.
- Matrah veya vergi artışı nedeniyle hesaplanan vergilerin kısmen yada tamamen ödenememesi halinde, matrah yada vergi artışının avantajları kaybedilmemektedir. Ancak; ödenemeyen tutarlar **gecikme zammı bir kat fazla uygulanarak** 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilecektir.
- Artırımlar nedeniyle ödenilen vergiler gider kaydedilemez, indirim, mahsup ve iade konusu yapılamaz.
- **Bu Kanunun yayımından önce yapılan ve kesinleşen vergi tarhiyatları mükellefin beyanına eklenerek artışa esas tutar bulunacaktır.**
- Kanunun yayımından önce başlamış ve devam eden incelemeleri bulunan mükelleflerin matrah yada vergi artışı yapma hakları bulunmaktadır.
- Daha önce incelenmiş yıllar için artırımda bulunulabilir.
- Belgeleri tamamen yada kısmen sahte olarak düzenleyenler ile defter ve belgelerini yok eden yada yok edip sayfelerini değiştirenler matrah ve vergi artışı hükümlerinden faydalanamayacaktır.
- Vergi Usul Kanunu'na göre kaçakçılık suçu oluşturan diğer fiilleri işleyenlerin matrah ve vergi artırımı hükümlerinden faydalanabileceği anlaşılmaktadır. Örneğin; sahte sahte fatura kullananlar matrah yada vergi artışı yapabileceklerdir.

Matrah ve Vergi artırımını İle İlgili Ortak Hususlar:

- Matrah ve vergi artışı yapılmış olması, mükellefin anılan yıla ait defter ve belgelerini saklama ve inceleme elemanına ibraz etme sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.
- Matrah veya vergi artışı yapılmayan yıllar yada artışı yapılan yıldaki bu kapsama girmeyen vergiler açısından inceleme ve tarhiyat yapılması mümkündür.
- Matrah ve vergi artışları; yıllık gelir ve kurumlar vergisi, KDV ve bazı stopajları kapsamaktadır. Bu vergiler dışındaki vergi türlerinde (örneğin; ÖTV, damga vergisi, tapu harcı) geçerli değildir.
- Matrah yada vergi artırımını ile ilgili doğru beyan edilmemesi veya vergi hataları nedeniyle eksik tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresi sonunda tahakkuk etmiş sayılır.
- Matrah veya vergi artışı sadece artırılan vergi türü açısından bir korunma sağlanmaktadır. Örneğin; kurumlar vergisi matrahını arttıran mükellef KDV artırımını yapmaz ise, KDV açısından yapılacak bir incelemede bulunan matrah farkı üzerinden cezalı KDV tarhiyatı yapılabilir.
- Matrah yada vergi artışı, artırımını yapılan yıl için korunma sağlamaktadır. Örneğin; 2006 yılı için KDV artırımını yapan mükellefin bu artırımını 2006 yılına avantaj sağlarken artırım yapılmamışsa 2007 yılı inceleme sonuçlarına bir faydası olmayacaktır.
- Mükellefin matrah artırımında bulunduğu yıla ilgili olarak bu vergiler açısından bir iadesi sözkonusu ise, matrah artışı bu incelemenin yapılması ve sonucunda işlem yapılmasını engellemeyecektir.

ÖRNEK

- ÖRNEK: (B) Ltd. Şti 2009 yılında sonuçlanan yıllara sari inşaat işlerinden dolayı hak edişlerinden tevkif edilmiş olan 100.000 TL tutarındaki iadeyi almıştır. Anılan yılla ilişkin olarak matrah artırımında bulunsa bile, bu iade tutarı kapsamında daha sonra vergi incelemesi yapılabilecek, buna ilişkin olarak cezalı vergi istenilebilecektir.

ÖDEME

- **Peşin ödeme seçeneği** tercih edilirse tahakkuk eden verginin tamamının en geç **31 Mayıs 2011 tarihine kadar ödenmesi şarttır.**
- İlk taksiti Mayıs 2011 den başlamak üzere birer ay ara ile 6, 9, 12 ve 18 taksitle ve ödeme seçenekleri mevcuttur. Taksitli ödeme talep edilirse aşağıdaki katsayılar uygulanır.

Taksit Seçeneği	Uygulanacak Katsayı
6 Taksitle Ödeme	1,05
9 Taksitle Ödeme	1,07
12 Taksitle Ödeme	1,10
18 Taksitle Ödeme	1,15

İncelemesi Devam Edenlerde Matrah ve Vergi Artırımı

- Kanunun yayımından önce başlamış ve tamamlanmamış vergi incelemelerine muhatap olan mükellefler matrah veya vergi artırımında bulunabilirler.
- Ancak matrah yada vergi artırımında bulunan mükellefler nezdindeki anılan dönemlere ait incelemelerin Kanunun yayımını takip eden ayın sonuna kadar (**31 MART 2011 tarihine kadar**) sonuçlandırılmaması halinde (iade taleplerine ilişkin incelemeler hariç) incelemeye devam edilemez. Takdir işlemleri için de aynı şekilde hareket edilecektir.
- İncelemenin sonuçlandırılması; inceleme raporları yada takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal etmesidir.
- Eğer incelemeler bu süre içinde tamamlanırsa, inceleme raporlarının ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesinden önce matrah yada vergi artışında bulunulmuş olması şartıyla, bulunan farklar matrah ve vergi artışından düşülerek işlem yapılacaktır. Mükellefin beyan ettiği matrah yada vergi artışının üstünde bir fark kalıyorsa tarhiyat bu kalan kısım için sözkonusu olacaktır.

ÖRNEK

- Bu Kanunun yayımından önce başlamış olan vergi incelemesi 2011 yılı Mart ayında sonuçlandırılmış olup, mükellefin 2007 yılı için 100.000 TL kurumlar vergisi matrah farkı tespit edilmiştir.
- Mükellef anılan yıl için inceleme raporunun vergi dairesi kayıtlarına intikalinden önce 2007 yılı için kurumlar vergisi matrahını 80.000 TL olarak arttırmıştır. Buna göre; inceleme raporu ile tespit edilen matrah farkından mükellefin beyan ettiği matrah artışı düşülmek suretiyle kalan (100.000 TL - 80.000 TL =) 20.000 TL lık kısmı üzerinden mükellefe tarhiyat yapılacaktır.
- Mükellefin 20.000 TL lık bu tarhiyat için, bu Kanunun inceleme ve tarhiyat safhasındaki alacakların yapılandırılmasıyla ilgili hükümlerinden faydalanması mümkündür.

Stok ve Demirbaş Düzeltmeleri

Fiilen Mevcut Olan Kayıt Dışı Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşların Kayıtlara İntikal Ettirilmesi

- Bu uygulama ile işletmede fiilen mevcut olduğu halde, kayıt dışı kalmış stokların ve demirbaşların yasal defter kayıtlarına alınması amaçlanmaktadır.
- Emtia; ticari mal, mamul, yarı mamul, ilk madde ve malzemeyi kapsamaktadır.
- Emtia, demirbaş, makine, teçhizat ve demirbaş dışındaki iktisadi kıymetler bu düzenleme kapsamına girmemektedir. (Örneğin; haklar, gayrimenkuller, mali duran varlıklar)
- Fiilen işletmede olduğu halde kayıtlarda yer almayan bu kıymetlerin **rayiç değerleri üzerinden** bir envanter listesi düzenleyerek **31 MAYIS 2011** tarihine kadar vergi dairesine bildirecekler ve kayıtlarına intikal ettireceklerdir.
- Vergi dairesine verilecek listede demirbaş ve emtianın cinsi, miktarı ve değeri yer alacaktır.
- Rayiç değeri mükellefler kendileri bulamıyorlarsa bağlı oldukları meslek odalarınınca tespit edilen değerleri dikkate alacaklardır.
- Beyan edilen tutar üzerinden %10 oranıyla KDV hesaplanacak ve sorumlu sıfatıyla 2 No'lu KDV beyannamesiyle beyan edilerek **31 MAYIS 2011 tarihine kadar ödenecektir.** (İndirimli orana tabi olan kıymetlerde ise tabi olduğu oranın yarısı dikkate alınacaktır.)

Stok Ve Demirbaş Düzeltmeleri

- **Emtia için ödenen KDV indirim konusu yapılır.**
- **Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen KDV indirim konusu yapılamayacaktır.** İndirilemeyen KDV gider olarak kayıtlara alınır.
- Aktife dahil edilen değerler bakımından pasifte emtia için ve duran varlıklar (makine, teçhizat, demirbaş) için ayrı ayrı karşılık hesabı açılacaktır.
- Duran varlıklara ilişkin karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecektir.
- Emtia için ayrılan karşılık ise sermaye yedekleri arasında görülecektir.
- Emtia için ayrılan karşılığın ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiyesi halinde sermayenin unsuru sayılarak vergilendirilmeyecektir.
- Bu şekilde **aktife alınmış kıymetlerin daha sonra defter değerinden daha düşük bedelle satışı kabul edilmemektedir.** Böyle bir durum gerçekleşirse, aradaki farkın matraha eklenmesi gerekir.
- ÖTV kapsamına giren malların beyanı halinde, bu mallara ilişkin ÖTV beyannamesi de süresi içinde verilerek ÖTV ödemesi yapılacaktır.
- Bu uygulamadan dolayı geçmişse yönelik ceza kesilmeyecektir.
- Bu uygulamadan tüm gelir (işletme defteri tutanlar dahil) ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dahil) yararlanacaktır.

Emtea

- **Örnek:** 60.000 TL değerinde ticari malın ve 40.000 TL değerinde hammaddenin kayıtlarda yer almadığını varsayalım. Ticari mal % 8, hammadde genel oranda % 18 KDV'ne tabidir.

----- /-----	
153 Ticari Mal Hesabı	60.000
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	40.000
191 İndirilecek KDV	6.400
525 Kayda Alınan Emtea Karşılığı	100.000
360 Sorumlu Sıfatıyla Ödenecek KDV	6.400*

----- /-----

*Ticari malın KDV (60.000 x %4 =) 2.400 TL, hammaddenin KDV (40.000 x % 10 =) 4.000 TL

Muhasebe Kayıtları

Demirbaş

- **Örnek:** 50.000 TL değerinde demirbaşın kayıtlarda yeralmadığını varsayalım. Söz konusu demirbaş % 18 KDV'ne tabidir.

----- /-----	
255 Demirbaş Hesabı	50.000
689 Diğer Olağandışı Gider ve Zarar	5.000
526 Demirbaş Özel Karşılık Hesabı	50.000
360 Sorumlu Sıfatıyla Ödenecek KDV	5.000
----- /-----	

Kayıtlarda Bulunmakla Birlikte Fiilen Olmayan Emtianın Kayıtlardan Çıkarılması

- Bu kapsama giren malları bulunan mükellefler, bu kıymetleri Kanunun yayımını izleyen üçüncü ayın sonuna (**31 MAYIS 2011**) kadar cari yıldaki aynı cinsten mallara ait gayrisafi kar oranını esas alarak fatura düzenlemek suretiyle kayıtlarından çıkaracaklardır.
- Fatura düzenlemeye bağlı olarak gelir kaydı ve KDV ile varsa diğer vergilerin hesaplanacaktır.
- Gayrisafi kar oranı kayıtlardan çıkarılamıyorsa mükellefin bağlı olduğu meslek odasınca tespit edilen oranlar esas alınacaktır.
- Faturanın alıcı kısmına bu Kanun kapsamına göre düzenlendiğinin yazılmasının yeterli olacağını düşünüyoruz.
- Bu uygulamadan dolayı geçmişse dönük ceza kesilmeyecektir.
- Önceki düzenlemeden farklı olarak, duran varlıklar (makine, teçhizat, demirbaş) için bu hükümlerden faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.
- Bu uygulamadan tüm gelir (işletme defteri tutanlar dahil) ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dahil) yararlanacaktır.

Muhasebe Kayıtları

- **Örnek:** 200.000 TL değerinde fatura düzenlendiğini varsayalım. Söz konusu mal, % 18 KDV'ne tabidir.

----- /-----		
*689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (KKEG)	236.000	
600 Yurt İçi Satışlar Hesabı	200.000	
391 Hesaplanan KDV		36.000
----- /-----		

*Diğer Olağandışı gider ve zararlar beyannamede Kanunen Kabul Edilmeyen Gider olarak dikkate alınmalıdır.

* Bu hesap yerine gerçek duruma uygun olması halinde, kasa, banka, alınan çekler, alıcılar veya alacak senetleri hesaplarından biri kullanılabilir.

Kasa ve Ortaklardan Alacaklarla İlgili Düzenlemeler

Kayıtlarda Bulunmakla Birlikte Fiilen Olmayan Kasa Bakiyesi ve Ortaklardan Alacak Tutarlarının Kayıtlardan Çıkarılması

- 31 Aralık 2010 bilançosunda yer almakla birlikte fiilen olmayan **kasa mevcutları** ile **işletmenin esas faaliyeti dışındaki işlemlerden (ödünç para verme gibi) kaynaklanan ortaklarından alacakları**, Kanunun yayımını takip eden üçüncü ayın sonuna (**31 Mayıs 2011**) kadar vergi dairesine beyan edilerek, kayıtlardan çıkarılmak suretiyle düzeltilebilecektir.
- Ortaklardan alacakların yanı sıra ortaklara borçlar da varsa, alacak ve borçlar sadeleştirilerek kalan net bakiye beyanda dikkate alınacaktır.
- Bu alacakların işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemlerden (ödünç para verme gibi) kaynaklanması gereklidir.

Kasa ve Ortaklardan Alacaklarla İlgili Düzenlemeler

Kayıtlarda Bulunmakla Birlikte Fiilen Olmayan Kasa Bakiyesi ve Ortaklardan Alacak Tutarlarının Kayıtlardan Çıkarılması

- 31 Aralık 2010 bilançosunda yer almakla birlikte fiilen olmayan **kasa mevcutları** ile işletmenin esas faaliyeti dışındaki işlemlerden (ödünç para verme gibi) **kaynaklanan ortaklarından alacakları**, Kanunun yayımını takip eden üçüncü ayın sonuna (31 Mayıs 2011) kadar vergi dairesine beyan edilerek, kayıtlardan çıkarılmak suretiyle düzeltilebilecektir.
- Ortaklardan alacakların yanı sıra ortaklara borçlar da varsa, alacak ve borçlar sadeleştirilerek kalan net bakiye beyanda dikkate alınacaktır.
- Bu alacakların işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemlerden (ödünç para verme gibi) kaynaklanması gereklidir.
- 31.12.2010 bilançosunda yer almakla birlikte, en fazla beyan tarihindeki tutar kadar beyanda bulunabilecektir. (Örneğin; 31.12.2010 kasa mevcudu 200.000 TL, beyan tarihindeki (Örn: 5.4.2011) tutar 120.000 TL ise, 120.000 TL üzerinden beyan edilecektir.)

Kasa Ve Ortaklardan Alacaklarla İlgili Düzenlemeler

“Esas faaliyet konusu” tanımını çok açık değildir. Ancak; 6111 sayılı Kanunun bu düzenlemesindeki hüküm, 1992 yılında yayımlanmış olan 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğindeki “131.Ortaklardan Alacaklar” hesabının açıklaması ile aynıdır. Anılan üçlü hesabın bağlı olduğu “13. Diğer Alacaklar” hesap grubu sözkonusu tebliğde:

*“Bu hesap grubu; **herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş** ve en çok bir yıl içinde tahsil edilmesi düşünülen senetli, senetsiz alacaklar ile bu gruba ait şüpheli alacak ve şüpheli alacak karşılığının izlenmesini sağlar.”*

Buradan hareketle, bir iktisadi kıymet satışı, kiralama gibi reel ticari işlemlerden kaynaklanan alacaklar bu kapsama girmeyecektir.

- Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan % 3 vergi, **31 MAYIS 2011 tarihine kadar ödenecektir.**
- Ödenecek bu tutarın gider kaydı mümkün bulunmamaktadır.

Muhasebe Kayıtları

- **Örnek:** 100.000 TL değerinde kasa mevcudunun fiilen bulunmadığı, 500.000 TL 'da Ortaklar Cari hesabının (Bu tutar İşletmeden para çekişlerinden kaynaklanmıştır.) bulunduğunu varsayalım.

----- / -----	
*689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (KKEG)	618.000
100 Kasa Hesabı	100.000
131 Ortaklar Cari Hesabı	500.000
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar	18.000
----- / -----	

*Diğer Olağandışı gider ve zararlar beyannamede Kanunen Kabul Edilmeyen Gider olarak dikkate alınmalıdır.

VARLIK BARIŞI İLE İLGİLİ İLAVE DÜZENLEMELER:

Kamuoyunda Varlık Barışı olarak adlandırılan 2008 yılında yayımlanmış 5811 sayılı Kanundan yararlanmak için müracaatta bulunan, ancak gerekli şartları yerine getiremeyenlere bu şartları sağlamaları için yeni imkanlar tanınmaktadır.

- Yurt dışındaki kıymetlerini beyan eden ancak süresi içinde Türkiye'ye getiremeyen yada banka veya aracı kurumlardaki hesaplara transfer edemeyen,
- Yurt içindeki kıymetlerini varlıklarını beyan etmekle birlikte süresi içinde sermaye artışı yapmayanlar,
- Beyan edilen değerler üzerinden hesaplanan vergiyi ödeyemeyenlere, bu şartları yerine getirebilmeleri için ek süre verilmektedir.

NİSAN AYI SONUNA kadar eksikliklerin tamamlanması halinde, Kanunla sağlanan vergisel avantajlardan yararlanabileceklerdir.

VARLIK BARIŞI İLE İLGİLİ İLAVE DÜZENLEMELER:

- Eksik ödenen vergi için ayrıca bu Kanuna göre faiz de hesaplanacaktır. Varlık Barışı kapsamında tahakkuk etmiş vergilerin NİSAN AYI SONUNA KADAR ÖDENMESİ GEREKİR. Taksitlendirme yapılamaz.
- Varlık Barışı kapsamında beyanda bulunanlar 2008 öncesi dönemler için takdir komisyonu kararı ile takdir edilen matrah farkları için de 5811 sayılı Kanunun getirdiği vergisel avantajdan faydalanacaklardır.
- Yurt içindeki beyan edilen varlıklarla ilgili olarak (taşınmazlar dışındaki) varlıklarını beyan tarihinden sonra sermaye artırımının gerçekleştirilmesi gereken tarihe kadar banka veya aracı kurumlarda açılacak hesaplara yatırmak suretiyle ilgili varlıkların tevsik şartını sonradan gerçekleştirenler de 5811 sayılı Kanunun getirdiği vergisel avantajdan faydalanacaklardır.
- Varlık Barışı Kanununun yürürlük tarihinden önce takdire sevk edilmiş olanlarda, 5811 sayılı Kanundaki şartları yerine getirmiş olmak kaydıyla 2008 öncesi dönemlerle ilgili olarak takdir komisyonu kararına göre yapılan tarhiyatlar için düzeltme talep edilirse (tarhiyattan önce beyan ve tevsik şartlarının yerine getirilmesi koşuluyla ve beyan edilen tutarlar ölçüsünde) bu tarh ve tahakkuk işlemleri iptal edilecek, ödenen meblağlar varsa mükellefe iade edilecektir. Ancak; bunun için mükellefin 5811 sayılı Kanundaki şartları taşıdığına dair inceleme elemanınca düzenlenmiş rapor gerekecektir.

Soru ve Cevap

